

Referat fra møte i Overvåkingsgruppen 27.-28. april 2016

Godkjent 29.09.16

Bergen (videolink til Oslo)

Deltakere:

Navn	Institusjon
Modulf Overvik	Fiskeridirektoratet
Anne Britt Storeng	Miljødirektoratet
Gunnar Skotte (kun 27/4)	Miljødirektoratet
Sylvia Frantzen	NIFES
Norman Green	NIVA
Cecilie von Quillfeldt	Norsk Polarinstitut
Jan Stenløkk	Oljedirektoratet
Ingunn Selvik (kun 27/4)	Redaksjonen i Miljøstatus Norge
Hilde Kristin Skjerdal	Statens strålevern
Anders Jelmert	Havforskningsinstituttet, OVG sekretariat
Anne Kirstine	Havforskningsinstituttet, OVG sekretariat
Gro I. van der Meeren	Havforskningsinstituttet, OVG sekretariat
Bjørn Einar Grøsvik	Havforskningsinstituttet, OVG sekretariat
Per Arneberg	Havforskningsinstituttet, OVG sekretariat

Utsendt dagsorden godkjent. Originalt nummererte saker 11 og 12 byttet rekkefølge.

7. Utsendt referat godkjent

8. Informasjonssaker

- Fra sekretariatet

- i. Det var kontaktmøte mellom sekretariatene i Overvåkingsgruppen (OVG) og Faglig forum (FF) 08.03.16. Oppsummering fra møtet er vedlagt. Følgende tema ble drøftet:

- a) Ansvarsfordeling for temsider for de tre havområdene på milostatus.no.
- b) Avklaring av innhold OVGs statusrapport for 2017
- c) Behov for jevnlig kontaktmøter samt mulig fellesmøte mellom OVG og FF i 2017

- ii. Fra Styringsgruppen

- a) Styringsgruppen ønsker tettere kontakt med OVG
- b) Vedrørende oppfølging av melding til Stortinget "Natur for livet – handlingsplan for biologisk mangfold" er det relevant å bruke forvaltningsplanarbeidet heller enn å etablere et parallelt system for å følge opp saker som angår tema knyttet til hav i meldingen. Meldingen behandles i Stortinget i slutten av mai.

- iii. Bekymringsmelding om HIs økosystemtokt er sendt til HI. Meldingen

er vedlagt.

- **Fra redaksjonen i miljøstatus.no**

- i. Temasider for Norskehavet skal oppdateres. Utkast sirkuleres i OVG umiddelbart etter at statusrapporten for Norskehavet er ferdig.
- ii. Indikatorene for Norskehavet er alle publisert med unntak av "Artssammensetning planteplankton", "Fiskeripåvirkede bestander" og "Tilførsel av olje fra oljeinstallasjoner". Disse vil bli publisert innen 15. mai, den siste så fort som mulig etter 15. mai. To indikatorer oppdateres ikke i år: "Miljøgifter brosme", "Miljøgifter klappmyss".
- iii. For indikator katalogen skal sekretariatet samle informasjon om andre system hvor indikatorene rapporteres (f eks MOSJ, OSPAR) og tidspunkt for oppdatering.
- iv. Indikatorer som måler tilførsler av forurensende stoffer fra aktiviteter i forvaltningsplanområdene skal på miljøstatus.no ligge under "Menneskelig aktivitet" mens indikatorer som måler nivåer av forurensning skal ligge under "Forurensende stoffer".

- **Fra Faglig forum (Miljødirektoratet)**

- i. Hadde møte 08.03.16. På møtet ble det vedtatt endelig arbeidsplan for det faglige grunnlaget for oppdatering av forvaltningsplan for Barentshavet. Planen er vedlagt. Arbeidsgruppene som skal følge opp de ulike oppgavene i planen er nå etablerte.
- ii. Arbeidsplanen ble presentert for Styringsgruppen i slutten av april og ble godt mottatt. Styringsgruppen vil komme med skriftlige kommentarer i ettertid.

- **Om andre overvåkingsinitiativ**

- i. MSFD, OSPAR og JAMP: Miljødirektoratet

- a) **MSFD**: Miljødirektoratet følger med på arbeid gjennom **OSPAR** hvor Norge bidrar inn i rapportering til intermediate assessment (IA) 2017 med data på sjøfugl og forurensning for område II (Greater North Sea). Det rapporteres ikke for område I (Arctic Waters) med unntak av sjøfugl. Det er ønske å komme tilbake med mer komplett rapportering til OSPAR QSR (quality status report) rapporteringen i 2021 hvor også område I, som omfatter Norskehavet og Barentshavet er inkludert. Miljødirektoratet vil komme tilbake til en plan for hvordan data fra norske områder skal implementeres. **JAMP**: Intet nytt
- b) **HASEC (Hazardous Substances and Eutrophication Committee)**: Dette er en arbeidsgruppe i OSPAR. OSPAR utvikler et kartverktøy som skal være ferdig i juni (OSPAR Data and Information System (ODIMS)). Til dette skal det høstes data fra ICES og mange andre kilder. OSPAR arbeider

med eutrofivurdering (Comprehensive procedure for Eutrophication - COMP) som skal inngå i IA 2017. Norsk rapport på dette utarbeides av NIVA på oppdrag fra Miljødirektoratet og vil være ferdig i juni., Det ble drøftet på møtet hvordan en forholder seg til at EQS-verdier i biota for enkelte stoffer er satt så lavt at målinger nesten alltid vil ligge over denne grensen.

- c) Rapport fra arbeidsmøte om tilgjengelige data og utvikling av indikatorer for marin forurensning i november 2015 er publisert. Rapporten kan lastes ned [her](#).

ii. MOSJ og CBMP: NP

- a) **CBMP:** Alle kapitler fra de ulike ekspertgruppene skal ut på review. Det er mål om å få rapport ferdig til ministermøtet i 2017.

- b) **MOSJ:** til fagrådsmøte 11.05.16 har HI foreslått en ny indikator: «Sedimenteringsrater i fjorder på Svalbard». Det lages en rapport fra NP om sårbarhet for bunntråling. Det skal også lages også en miljøstatusvurdering for marint klima av forskere fra HI og NP. En tilsvarende vurderinger blir også gjort for terrestrisk og atmosfærisk klima. I disse prosessene skal det vurderes om indikatorene bør endres. Videre vil det bli startet en prosess med revisjon av hele indikatorsettet i MOSJ. Bakgrunnen for dette er at mange vedtatte indikatorer vises ikke på nettsidene, og revisjonen skal sikre at man har det riktige utvalget av indikatorer. Det er ønske om videre samkjøring med OVG om maler for rapportering. Sekretariatet i MOSJ har nå større fokus på å dokumentere hva som skjer i systemet.

iii. Norsk-russisk overvåking av Barentshavet: HI

- a) I perioden 2016-2018 skal det arbeides med å utvikle felles metodikk og overvåkingsaktiviteter for de felles indikatorene hvor dette er lite utviklet. I 2016 skal det arbeides med indikatorer for sjøfugl og forurensning.

iv. Eventuelle øvrige overvåkingsinitiativ: Intet nytt

• **Om arbeid i ICES rettet mot økosystembasert forvaltning: HI**

- i. WGINOR: Endelig rapport for den første treårsperioden er publisert. Rapporten legges på OVGs nettsider og Havforum og kan også lastes ned fra [sidene til ICES](#).
- ii. WGIBAR: Endelig rapport for en første treårsperioden vil snart rapporteres. Legges da på OVGs sider og Havforum. Rapporten vil kunne lastes ned fra [sidene til ICES](#).
- iii. WGICA: Gruppen skal gjøre en integrated assessment for Polhavet,.

Arbeidet er i oppstartsfasen og gjøres i samarbeid med PAME. Informasjon om gruppen finnes på [sidene til ICES](#).

- iv. WGLMEBP: Dette er en gruppe som arbeider med utvikling av "best practice" om økosystembasert forvaltning i store marine økosystem (LME). Gruppens arbeid kan følges på [sidene til ICES](#).
- v. WGSAM: Gruppen skal støtte utvikling av forskning på predator-byttedyr-interaksjoner som grunnlag for å utvikle økosystembasert fiskeriforvaltning. Gruppens arbeid kan følges på [sidene til ICES](#).
- vi. WGECO: Gruppen arbeider med økosystemeffekter av fiskeri. Modellering er sentralt. Gruppens arbeid kan følges på [sidene til ICES](#).

- **Fra deltagelse i workshop ved NOAA om integrated ecosystem assessments:** HI

- i. NOAA har et eget program for arbeid med integrated ecosystem assessments. HI deltok på årlig arbeidsmøte innen programmet i mars 2016.
- ii. Hovedtema på møtet var: (1) Incorporating human dimensions, (2) Ecosystem risk assessment and management strategy evaluation (3) Closing the loop – connecting IEA science to management.
- iii. NOAA ønsker samarbeid om Norge om dette. HI er kontaktpunkt. Øvrige hovedinntrykk fra møtet er oppsummert i vedlagte rapport.

- **Deltagelse ved konferanse om Ecosystem Approach i regi av Arktisk råd**

- i. Som en del av EA arbeidet under Arktisk Råd skal det arrangeres en internasjonal konferanse i august 2016 om status for implementering av EA i Arktis.
- ii. Det vil bli presentert flere bidrag med opphav i det norske forvaltningsplanarbeidet:
  - a) Erfaringer gjennom 10 år med forvaltningsplanarbeid med utgangspunkt i workshopen i Oslo januar 2015
  - b) Vurdering av metoder for estimering av samlet påvirkning
  - c) Om arbeid med EA i Arktis med utgangspunkt i prosjektet SI Arctic ved HI og arbeid i ICES

- **Annet fra gruppens medlemmer**

- i. HAV-gruppen under Nordisk ministerråd lyser ut prosjektmidler for en rekke utredningstema. Søknadsfrist er 1. juni. Utlysningen kan leses [her](#).

9. Faglig innlegg. "Applying organized (academic) scepticism to ocean acidification research – some marine organisms will do just fine in a high CO₂ world", Howard Browman, HI. Browman. Hovedpunktene i foredraget er oppsummert i den vedlagte artikkelen. De mest sentrale punktene var:

- En gjennomgang av forskning på effekter av havforsuring på biologiske komponenter viser at effekter kan ha blitt betydelig overestimert i tidlige

arbeider.

- Det er behov for en kritisk gjennomgang av mye av forskningen som har vært utført innen temaet.
- Det er behov for å revurdere foreløpige konklusjoner om at havforsuring kan få betydelige effekter på marine økosystemer.

10. Statusrapport for Norskehavet.

- **Vedtak: Statusrapporten for Norskehavet godkjennes for oversendelse til Styringsgruppen med de endringene Overvåkingsgruppen ble enige om i møtet. Sekretariatet gis fullmakt til å gjøre eventuelle redaksjonelle endringer frem til ferdigstilling den 13. mai.**
- Under drøftelsene kom det opp noen generelle punkter. Konklusjonen var at det er behov for å utarbeide en mer detaljert mal for statusrapportene. Punkter som må tas med i utarbeidelse av en mal:
  - i. I årets rapport skulle det ikke brukes referanser. Dette skapte problemer i kapitler hvor årsak til status ble drøftet i noe dybde. Fordi det er et mål at OVGs rapporter skal belyse både status og årsak til status, bør det derfor åpnes for å bruke referanser.
  - ii. Noen kapitler er betydelig mer omfattende enn andre. Spesielt er forurensningskapitlet langt. Det bør derfor vurderes å innføre sidetallsbegrensninger for de ordinære statusrapportene. For utvidede rapporter som skal brukes som grunnlag for revisjoner eller oppdateringer av forvaltningsplaner, bør det ikke være sidetallsbegrensninger.
  - iii.

11. Plan for arbeid med statusrapport for Barentshavet.

- **Vedtak: Arbeidet med Overvåkingsgruppens statusrapport for 2017 legges opp som beskrevet i den vedlagte planen.**
- Som beskrevet i planen, skal endringer i ytre påvirkning inkluderes i statusrapporten. Rapporten vil være et viktig bidrag inn til de ulike arbeidsgruppene satt ned under Faglig forum som skal utarbeide andre deler av grunnlaget for revisjonen. Sekretariatet i OVG skal derfor ta kontakt med lederne av disse gruppene for å sikre at den nødvendige informasjonen kommer inn i OVGs statusrapport for 2017.

12. Strategi for utvikling av Overvåkingsgruppens indikatorsett. På grunn av tidsmangel ble saken ikke behandlet. Undergruppen for nye indikatorer vil ha et arbeidsmøte om saken 20. juni. Saken legges frem igjen på neste møte i OVG.

13. Eventuelt. Miljødirektoratet tok opp behov for å arbeide mer systematisk med koordinering av utvikling og rapportering av indikatorer mellom OVG og andre system (OSPAR, MOSJ, CBMP osv). Det bør ses på hvor man har avvik mellom indikatorsett og vurdere hva OVG kan gjøre med det. Dette tas opp som sak på neste møte.

14. Neste møter. Neste møter i 2016 er tirsdag 27. september og onsdag 7. desember,

begge gangene på video.

Vedlegg

Info fra sekretariatet: Oppsummering fra kontaktmøte mellom Overvåkingsgruppen og faglig forum mars 2016	 Info kontaktmøte FF og OVG mars 2016.doc
Info fra sekretariatet: Bekymringsmelding om økosystemtoktet	 Bekymringsmelding om økotoktet 2016.doc
Info fra Faglig forum: Endelig arbeidsplan for faglig grunnlag for oppdatering av forvaltningsplanen for Barentshavet	 arbeidsplan_Faglig forum 2016-2019 Bha
Info om arbeidsmøte i NOAA om integrated ecosystem assessments	 NOAA orientering april 2016.doc
Bakgrunnsinfo for faglig innlegg (artikkel om forskning på effekter av havforsuring)	 Browman 2016_Applying organ
Sak 11/2016	 Plan statusrapport OVG 2017.doc